

Briuselis, 2018 05 28
SWD(2018) 250 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA

pridedamas prie

**Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento
dėl pakartotinio vandens naudojimo minimaliųjų reikalavimų**

{COM(2018) 337 final} - {SEC(2018) 249 final} - {SWD(2018) 249 final}

A. Būtynybė imtis veiksmų

Kodėl? Kokia problema sprendžiama? Ne daugiau kaip 11 eilučių

Šiandien trečdalyje ES teritorijos ištisus metus patiriamas vandens trūkumas, kuris kelia susirūpinimą daugeliui ES valstybių narių. Atsižvelgiant į numatomą klimato kaitą, per ateinančius dešimtmečius ši problema didės visoje ES. Sumažėjęs vandens prieinamumas daro neigiamą poveikį ES gyventojams ir ekonomikos sektoriams (žemės ūkiui, turizmui, pramonei, energetikai ir transportui). Tai gali paveikti konkurencingumą ir vidaus rinką. Taikant integruotą vandens išteklių valdymo metodą, apimantį vandens taupymą ir vandens išteklių naudojimo efektyvumą, miesto nuotekų valymo įrenginiuose išvalytos nuotekos yra patikima vandentiekos alternatyva įvairioms reikmėms, pvz., drėkinimui žemės ūkyje ir vandeningojo sluoksnio papildymui. Šiandien pakartotinio vandens naudojimo galimybės ES nėra išnaudojamos, nors jis daro mažesnę poveikį aplinkai nei vandens perdavimas ar gėlinimas ir gali būti naudingas aplinkos apsaugos, ekonominiu ir socialiniu atžvilgiais. Todėl šia iniciatyva siekiama spręsti **bendrą problemą, susijusią su pernelyg ribotu pakartotinio vandens naudojimo taikymu, siekiant gerokai sumažinti vandens trūkumą ES**. Poreikis imtis veiksmų ES lygmeniu buvo pripažintas metmenyse (2012 m.), Žiedinės ekonomikos veiksmų plane (2015 m.) ir Komisijos darbo programoje.

Ko siekiama šia iniciatyva? Ne daugiau kaip 8 eilutės

Bendras tikslas – siekiant prisitaikyti prie klimato kaitos, prisidėti prie vandens trūkumo ES mažinimo, visų pirma didinant pakartotinai panaudojamo vandens kiekį, ypač drėkinimo reikmėms žemės ūkyje, kai tai reikalinga ir ekonomiškai efektyvu, kartu užtikrinant aukšto lygio visuomenės sveikatos apsaugą ir aplinkos apsaugą. Tiksliau, visoje ES laikantis bendro požiūrio ir nustatius pakartotinio vandens naudojimo drėkinimui žemės ūkyje sistemą, galima veiksmingiau valdyti negausius vandens išteklius. Tikimasi, kad, nustatius bendrus minimaliuosius reikalavimus, bus užtikrinta aukšto lygio vartotojų, darbuotojų ir visų kitų gyventojų, kuriems daromas poveikis, apsauga, taip pat aplinkos apsauga, visų pirma vandens išteklių, susijusių ekosistemų ir dirvožemio apsauga; kalbant apie netiesioginį poveikį, tikimasi, kad tai padarys teigiamą įtaką visuomenės nuomonei.

Kokia būtų papildoma ES lygmens veiksmų nauda? Ne daugiau kaip 7 eilutės

ES valstybės narės dalijasi 60 proc. upių baseinų, todėl, siekiant spręsti vandens išteklių valdymo ir taršos problemą, reikia imtis veiksmų ES lygmeniu. Kalbant apie pakartotinį vandens naudojimą, jeigu valstybės narės veiks savarankiškai, techninės kliūtys ir susijusios išlaidos, įskaitant išlaidas technologijų tiekėjams, kurie yra ES bendrovės, bus nepagrįstai didelės. ES veiksmai, susiję su drėkinimu žemės ūkyje, taip pat yra pagrįsti, siekiant išvengti neigiamo poveikio vienodoms sąlygoms, dėl kurio atsirastų kliūčių regeneruotu vandeniu laistomų žemės ūkio produktų vidaus rinkoje. Per konsultacijas su visuomene ir suinteresuotosiomis šalimis buvo patvirtinta, kad reikalingi ES veiksmai. Kalbant apie vandeningojo sluoksnio papildymą, nustatyta, kad ES reguliavimo veiksmai nėra proporcingi dėl stipraus vietos aspekto.

B. Sprendimai

Kokios su teisėkūra susijusios ir nesusijusios politikos alternatyvos apsparstytos? Ar viena iš politikos alternatyvų pasirinkta kaip tinkamiausia? Kodėl? Ne daugiau kaip 14 eilučių

Siekiant spręsti šią problemą ir įgyvendinti tikslus, buvo apsparstytos šios galimos politikos priemonės, skirtos drėkinimui žemės ūkyje: 1) teisinė priemonė, užtikrinanti žemės ūkio produktų saugą taikant vieną visiems tinkantį metodą ir vietos visuomenės sveikatos bei aplinkos apsaugą, 2) teisinė priemonė, užtikrinanti žemės ūkio produktų saugą taikant konkretų tikslą atitinkantį metodą ir vietos visuomenės sveikatos bei aplinkos apsaugą, 3) rekomendacinis dokumentas dėl žemės ūkio produktų saugos užtikrinimo ir vietos visuomenės sveikatos bei aplinkos apsaugos. Atlikus priemonių analizę ir palyginimą padaryta išvada, kad tinkamiausia galimybė drėkinimui žemės ūkyje yra 2-oji teisinė priemonė, kuri gali suteikti galimybę išvalyti didesnę kiekį nuotekų vandens mažesnėmis sąnaudomis nei kitos priemonės ir taip užtikrinti geriausią rezultatą siekiant bendrojo tikslo.

Renkantis teisinę priemonę buvo apsparstytos direktyvos ir reglamento galimybės ir manoma, kad abu pasirinkimai yra tinkami ir turi tam tikrų privalumų bei trūkumų. Reglamentas būtų tinkamesnis dėl iniciatyvos leidžiamojo pobūdžio, o direktyva gali suteikti daugiau lankstumo griežtesnių nacionalinių reikalavimų nustatymo požiūriu (nors būtų užkrauta didesnė našta, susijusi su jos perkėlimu į nacionalinę teisę, visoms valstybėms narėms, įskaitant tas, kuriose šiuo metu pakartotinis vandens naudojimas nėra aktualus).

Kas kuriai galimybei pritaria? Ne daugiau kaip 7 eilutės

Bendrai pakartotinio vandens naudojimo idėjai iš esmės pritaria visos suinteresuotosios šalys ir visuomenė. Kalbant apie drėkinimą žemės ūkyje, ES teisinę priemonę labai palaiko visų pirma tos valstybės narės, kuriose jau taikomas pakartotinis vandens naudojimas. Kitos valstybės narės iš esmės pritaria pakartotiniam vandens naudojimui, jeigu jis nebus privalomas. Žemės ūkio sektorius taip pat palaiko šią idėją, jeigu bus užtikrintas lankstumas prisitaikant prie vietos sąlygų ir išlaidų veiksmingumas. Iš visų suinteresuotųjų šalių privačios bendrovės palankiausiai vertina šią galimybę ir taip pat įžvelgia jos ekonominį potencialą. NVO šiai idėjai iš esmės pritaria.

C. Tinkamiausios galimybės poveikis

Kokie būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) pranašumai? Ne daugiau kaip 12 eilučių

Palyginti su kitomis priemonėmis, ES teisinė priemonė, taikant konkretų tikslą atitinkantį metodą ir rizikos valdymo priemones, būtų naudinga drėkinimui žemės ūkio reikmėms aplinkos apsaugos, ekonominiu ir socialiniu požiūriais. Taikant integruotą vandens išteklių valdymo ir prisitaikymo prie klimato kaitos metodą, ūkininkams galėtų būti užtikrintas patikimesnis vandens tiekimas, įskaitant sausrų laikotarpius, kai vandens išteklių drėkinimui gali nebūti. Visų pirma jis padėtų sumažinti vandens trūkumą padidinant pakartotinai panaudojamo vandens kiekį prieinamomis kainomis, kuris galėtų siekti iki 6,6 mlrd. m³ per metus, palyginti su baziniu lygiu, siekiančiu 1,7 mlrd. m³ per metus. Be to, taip būtų sukurtos vienodos sąlygos investuotojams ir užtikrintas tikrumas dėl atitinkamų gaminių platinimo vidaus rinkoje, kartu padedant didinti visuomenės pasitikėjimą pakartotiniu vandens naudojimu drėkinimo reikmėms.

Kokios būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) įgyvendinimo išlaidos? Ne daugiau kaip 12 eilučių

Kalbant apie drėkinimą žemės ūkyje, tikimasi, kad, taikant ES teisinę priemonę kartu su konkretų tikslą atitinkančiu metodu, norint išvalyti turimą vandens kiekį reikės investuoti 38 EUR/m³ per dieną, o taikant vieną visiems tinkantį metodą investicijos išaugtų iki 271 EUR/m³ per dieną. Investuojant mažiau nei 700 mln. EUR, taikant konkretų tikslą atitinkantį metodą, būtų galima išvalyti daugiau kaip 6,6 mlrd. m³ per metus mažesnėmis kainomis, palyginti su 600 mln. EUR investicijomis taikant vieną visiems tinkantį metodą, kad būtų išvalyta tik apie 800 mln. m³; abiem atvejais bendra perdirbto vandens kaina būtų žemesnė nei 0,5 EUR/m³.

Koks bus poveikis verslui, MVĮ ir labai mažoms įmonėms? Ne daugiau kaip 8 eilutės

Tikimasi, kad ši iniciatyva turės teigiamą poveikį tiek technologijų tiekėjams, tiek žemės ūkio įmonėms, įskaitant MVĮ. Ji suteiks naujų galimybių į pakartotinį vandens naudojimą orientuotoms MVĮ kurti darbo vietas ir ieškoti naujoviškų sprendimų, susijusių su pakartotinio vandens naudojimo technologijomis, taip pat suteiks galimybių taikyti analizės metodus siekiant atitikti naujus reikalavimus. Žemės ūkio įmonės, taip pat ir MVĮ, kurios yra didžiausios gėlo vandens vartotojos valstybėse narėse, galėtų saugiai naudotis vandens ištekliais. Kapitalo investicijos į drėkinimo infrastruktūros kūrimą gali sudaryti didelę sąnaudų dalį. Labai mažoms įmonėms, taip pat smulkiesiems ir vidutiniams ūkininkams nebūtų daromas neproporcingai didelis poveikis.

Ar tai turės didelį poveikį nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams? Ne daugiau kaip 4 eilutės

Papildoma administracinė našta bus minimali. Daugiausia bus naudojamosi esamais pranešimų teikimo šaltiniais pagal Miesto nuotekų valymo direktyvą ir Vandens pagrindų direktyvą; bus parengti tik riboti papildomi stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimai. Valstybės narės turės nustatyti reikiamas leidimų suteikimo procedūras. Veiklos vykdytojai turės laikytis stebėsenos reikalavimų, susijusių su regeneruoto vandens kokybe.

Ar bus dar koks nors didelis poveikis? Ne daugiau kaip 6 eilutės

Ši iniciatyva padės pereiti prie žiedinės ekonomikos ir įgyvendinti 6-ąją darnaus vystymosi tikslą užtikrinti galimybę gauti švaraus vandens ir sanitarines paslaugas. Be to, ji papildys vykdomą bendros žemės ūkio politikos modernizavimą ir supaprastinimą.

D. Tolesni veiksmai

Kada politika bus persvarstoma? Ne daugiau kaip 4 eilutės

Į teisinės priemonės projektą bus įtraukta komiteto procedūra, kad priedai (minimalieji reikalavimai ir rizikos valdymo užduotys) būtų tinkamai priderinti prie mokslo pažangos. Taip pat bus įtraukta nuostata dėl bendros peržiūros (po 6 metų).